

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2011

707/2011

Mittauslaitelaki

Annettu Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on turvata mittauslaitteiden toiminnan, mittausmenetelmien ja mittaustulosten luotettavuus.

2 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään mittauslaitteille ja -menetelmille asetettavista vaatimuksista ja niiden varmentamiseen liittyvistä toimenpiteistä, kun mittauslaitetta ja -menetelmää käytetään:

- 1) elinkeinotoiminnassa tuotteen tai palvelun hinnan taikka muun taloudellisen edun määrittämiseen mittaustulosten perusteella;
- 2) kulutusmittauksessa hinnan taikka muun taloudellisen edun määrittämiseen mittaustulosten perusteella;
- 3) viranomaisen tai viranomaiseen rinnastettavan toimijan mittaustulokseen perustavassa päätöksenteossa;
- 4) mittaustapahtumassa, jolla on merki-

tystä yleiseen etuun, yleiseen terveyteen ja turvallisuuteen, yleiseen järjestykseen tai ympäristönsuojeluun.

Tässä laissa säädetään lisäksi pakattujen tuotteiden ja valmispakkausten sisällön määrästä sekä mitta-astiapullojen tilavuuden määrittämisen varmentamisesta.

Tätä lakia sovelletaan myös mittauslaitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2004/22/EY ja muista kuin itsetoimivista vaaosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/23/EY tarkoittamien mittauslaitteiden sähkömagneettisiin häiriönsietovaatimuksiin.

3 §

Lain soveltaminen ei-automaattisiin vaakoihin

Tätä lakia sovelletaan ei-automaattisiin vaakoihin silloin, kun niitä käytetään:

- 1) massan määrittämiseen kaupankäyntiä varten;
- 2) massan määrittämiseen tullin, kuljetusmaksun, veron, hyvityksen, sakon, palkkion, korvauksen tai muun vastaavanlaisen maksun määrittämiseksi;
- 3) massan määrittämiseen lakien ja asetusten toimeenpanoa sekä oikeudenkäynnissä annettuja asiantuntijalausuntoja varten;

HE 241/2010
TaVM 44/2010
EV 318/2010

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/22/EY (304L0022) EYVL N:o L135, 30.4.2004, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/23/EY (309L0023) EYVL N:o L122, 15.5.2009, s. 6

4) massan määrittämiseen sairaanhoidossa potilaiden punnitsemiseksi heidän tilansa seurantaan, sairauden määrittämistä ja hoitoa varten;

5) massan määrittämiseen apteekkeissa lääkkeiden valmistamiseksi reseptin mukaisesti sekä massan määrittämiseen kliinisissä ja farmaseuttisissa laboratorioissa suoritettavia analyysejä varten;

6) massan perusteella tapahtuvaan hinnan määrittämiseen myytäessä suoraan kuluttajalle tai valmistettaessa valmispakkauksia.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä mittauslaitteiden toiminnasta, mittausmenetelmistä ja mittaus tulosten luotettavuudesta, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

Tätä lakia ei sovelleta energiapuun mittamiseen.

Tätä lakia sovelletaan kuitenkin aina 3 §:ssä tarkoitettuihin ei-automaattisiin vaa-koihin.

5 §

Jäljitettävyyden ja mittayksiköt

Mittauslaitteiden ja -menetelmien mittaus tulosten tulee olla jäljitettäviä, luotettavia ja perustua kansainvälisen mittayksikköjärjestelmän mukaisiin mittayksiköihin (virallinen mittayksikkö) siten kuin niistä säädetään mittayksiköistä ja mittanormaalijärjestelmästä annetussa laissa (1156/1993).

Valittujen mittausmenetelmien on sovellut-tava aiottuun käyttötarkoitukseen.

6 §

Yleisiä määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *mittauslaitteella* laitetta, joka on tarkoi-tettu mittausmenetelmien tekemiseen; mittauslaite voi toimia yhdessä lisälaitteen tai -laitteiden kanssa;

2) *lisälaitteella* mittauslaitteeseen liitettä-

vissä olevaa erillistä laitetta, joka ei vaikuta mittauslaitteen toimintaan;

3) *osalaitteella* itsenäisesti toimivaa lai-tetta, joka muodostaa mittauslaitteekokonai-suuden yhdessä muiden yhteensopivien osa-laitteiden tai mittauslaitteen kanssa;

4) *mittausmenetelmällä* yleisesti kuvattua loogista toimintosarjaa, jonka avulla mittauk-set suoritetaan;

5) *mittaus tuloksella* mittauksen avulla suu-reelle saatua arvoa;

6) *varmentamisella* mittauslaitteen tai -me-netelmän vaatimustenmukaisuuden arvioi-mista ja toteamista todistettavalla tavalla;

7) *kulutusmittauksella* sähkön, kaasun, lämpöenergian tai veden kulutuksen mittaa-mista.

8) *markkinoille saattamisella* loppukäyttä-jälle tarkoitetun laitteen asettamista ensim-mäistä kertaa saataville Euroopan unionin markkinoilla;

9) *käyttöön otolla* loppukäyttäjälle tarjoi-tun laitteen ensimmäistä käyttöä siihen tar-joitukseen, johon se on suunniteltu;

10) *valmistajalla* luonnollista tai oikeus-henkilöä, joka valmistaa tai suunnitteluttaa tai valmistuttaa mittauslaitetta ja markkinoi sitä omalla nimellään tai tavaramerkkillään;

11) *valtuutetulla edustajalla* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on sijoittautunut Eu-roopan unioniin ja jonka valmistaja on kirjal-lisesti valtuuttanut toimimaan puolestaan määrättyjen tehtävien osalta tämän lain mu-kaisessa merkityksessä;

12) *maahantuoja* Euroopan unioniin si-joitettua luonnollista henkilöä tai oikeus-henkilöä, joka saattaa kolmannelle maasta tuotavaa tuotetta Euroopan unionin markki-noille;

13) *jakelijalla* muuta toimitusketjuun kuu-luvaa luonnollista henkilöä tai oikeushenki-löä kuin valmistajaa, maahantuojaa tai elin-keinonharjoittajaa;

14) *elinkeinonharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka pitää kau-paa, tarjoaa, myy tai muutoin elinkeinotoi-mintansa yhteydessä luovuttaa mittauslait-teita;

15) *sinetöinnillä* fyysistä tai elektronista menetelmää, jolla estetään pääsy mittauslait-teen metrologisiin toimintoihin vaikuttaviin

osiin tai toimintoihin ja joka rikkoutuu tai muuten osoittaa laitteen olevan varmentamattomassa tilassa;

16) *ilmoitetulla laitoksella* mittausslaitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/22/EY ja muista kuin itsetoimivista vaaosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/23/EY mukaista tarkastuslaitosta, joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle ja muille jäsenvaltioille;

17) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;

18) *mittauslaitteen huollolla* käyttöön otetun vaatimustenmukaisen ja varmennetun mittausslaitteen luotettavan toiminnan ylläpitämiseksi tehtäviä toimenpiteitä, jotka edellyttävät sinetöinnin avaamista;

19) *suurimmalla sallitulla virheellä* mittausslaitteen näyttämän suurinta sallittua poikkeamaa oikeasta arvosta;

20) *toiminnanharjoittajalla* mittaustulosten hyödyntäjää 2 ja 3 §:n mukaisessa tarkoituksessa;

21) *pakkauksella* tuotteen käytön jälkeen jäljelle jääväksi tarkoitettua materiaalia, joka ei luontaisesti kuulu tuotteeseen;

22) *pakatulla tuotteella* tuotteen ja pakkauksen yhdistelmää;

23) *pakkauksen sisällön määrällä* tuotteen määrää pakkauksessa;

24) *irtomyyntipakkauksella* pakattua tuotetta, joka on pakattu ostajan ollessa läsnä tai jonka ostaja itse pakkaa myyjän olematta läsnä;

25) *nimellismäärällä* pakkaukseen etukäteen merkittyä sisällön määrää;

26) *vakiosisältöisellä pakkauksella* nimellismäärään pakattua tuotetta, joka on pakattu ostajan olematta läsnä;

27) *valmispakkauksella* vakiosisältöistä pakkausta, joka on suljettu siten, että sisällön määrää ei voida muuttaa pakkausta avaamatta tai sitä muuten havaittavasti muuttamatta ja joka on pakattu ostajan olematta läsnä;

28) *vaihtuvapainoisella pakkauksella* pakattua tuotetta, jonka sisällön todellinen määrä on mitattu ja merkitty pakkaukseen, ja joka on pakattu ostajan olematta läsnä;

29) *mitta-astiapullolla* suljettavaksi suunniteltu pulloa, jolla on etukäteen määriteltä

sisällön tilavuus ja joka on tehty lasista tai muusta aineesta, joka säilyttää pullon metrologiset ominaisuudet.

2 luku

Mittauslaitteen markkinoille saattaminen ja käyttöönotto

7 §

Mittauslaitetta koskevat vaatimukset

Mittauslaite tulee suunnitella ja valmistaa niin, että se toimii luotettavasti käyttötarkoituksen mukaisessa käytössä ja ennakoitavissa olevissa käyttötilanteissa.

Mittauslaitteen on täytettävä seuraavia ominaisuuksia koskevat olennaiset vaatimukset:

- 1) sallitut virheet;
- 2) uusittavuus;
- 3) toistettavuus;
- 4) erottelukyky ja herkkyys;
- 5) kestävyys;
- 6) luotettavuus;
- 7) soveltuvuus;
- 8) suojaus tietojen turmeltumista vastaan;
- 9) laitteessa tai sen mukana olevat tiedot;
- 10) tuloksen näyttäminen;
- 11) tiedon jatkokäsittely kaupan päättämiseksi;
- 12) sähkömagneettisten häiriöiden sieto; sekä
- 13) vaatimustenmukaisuuden arviointi.

Mittauslaitteen on olennaisten vaatimusten lisäksi täytettävä sille erikseen säädetyt mittausslaittekohtaiset erityisvaatimukset.

Tarkempia säännöksiä mittausslaitteen olennaisista vaatimuksista ja laitekohtaisista erityisvaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

Mittauslaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, markkinoille saattajan, maahantuojan, jakelijan, elinkeinonharjoittajan ja sen, joka ottaa mittausslaitteen käyttöön, on varmistettava ja osoitettava, että laite täyttää tämän lain vaatimukset.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Ohjeet ja merkinnät

Mittauslaitteen valmistajan, valtuutetun edustajan, markkinoille saattajan, maahan tuojan, jakelijan ja elinkeinonharjoittajan on huolehdittava, että laitteiden mukana seuraa niiden luotettavan asennuksen, käyttöönoton, käytön ja kunnossapidon edellyttämät ohjeet ja muut tiedot. Tietojen ja ohjeiden tulee vastata mittauslaitteen ominaisuuksia ja käytötarkoitusta. Harhaanjohtavia tietoja ei saa antaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen toimijoiden on huolehdittava, että laite on varustettu sen tunnistamisen sekä valmistajan ja markkinoille saattajan selvittämisen edellyttämällä merkinnöillä sekä laitteiden vaatimustenmukaisuuden osoittavilla merkinnöillä. Näillä merkinnöillä tarkoitetaan myös CE-merkintää, josta säädetään tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 sekä CE-merkintärikkomuksesta annetussa laissa (187/2010).

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen mukana toimitettavista ohjeista ja tiedoista sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen ja varmentamiseen liittyvistä merkinnöistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Sinetöinti

Mittauslaite on sinetöitävä valmistajan ohjeiden mukaisesti, jollei mittauslaitetta ole vapautettu sinetöintivaatimuksesta. Sinetöintiä suorittaa:

1) ennen käyttöönottoa tai käyttöönoton yhteydessä ilmoitettu laitos, tarkastuslaitos

tai laitteen valmistaja, jos sillä on siihen ilmoitetun laitoksen tai tarkastuslaitoksen hyväksyntä;

2) mittauslaitteen huollon yhteydessä 19 §:ssä tarkoitettu huolto- tai tarkastuslaitos;

3) käytönaikaisen varmentamisen yhteydessä tarkastuslaitos, jos sinetti on avattu.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen sinetöinnistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Mittauslaitteen luotettavuus

Mittauslaitteen on toimittava luotettavasti. Mittauslaitteen antamien tulosten virheet eivät saa ylittää laitetyypin ominaisuuksien ja käyttötarkoituksen perusteella määräytyviä suurimpia sallittuja virheitä.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen suurimmista sallituista virheistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Mittauslaitteen käyttöönotto

Mittauslaitetta ei saa ottaa käyttöön ennen kuin sen vaatimustenmukaisuus on osoitettu ja luotettavuus varmennettu.

Mittauslaitteen luotettavuuden varmentaminen ennen käyttöönottoa sisältää laitteen rakenteen ja toiminnan tarkastamisen sekä mittaus tulosten vertaamisen soveltuvalla tavalla suurimpiin sallittuihin virherajoihin.

Edellä 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 §:ssä tarkoitettuna mittauslaitteen luotettavuuden varmentaa ennen käyttöönottoa ilmoitettu laitos tai tarkastuslaitos. Laitteen valmistaja voi varmentaa laitteen luotettavuuden, jos valmistajalla on siihen vaikutuksiltaan vastaava menettely, joka on ilmoitetun laitoksen hyväksymä ja valvoma.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen käyttöönotosta, siihen liittyvästä varmentamisesta ja valmistajan varmentamisen edellytyksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Mittauslaitteen käyttö

13 §

Vastuu mittauslaitteen toiminnasta

Toiminnanharjoittaja vastaa siitä, että käytössä oleva mittauslaite soveltuu käyttötarkoitukseen ja -ympäristöön, toimii jatkuvasti luotettavasti ja sen käyttö täyttää tämän lain vaatimukset. Toiminnanharjoittaja vastaa myös siitä, että mittauslaitteen luotettavuus varmennetaan säädettyinä määräaikoina sekä aina tarvittaessa.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen varmentamisen määräajoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Taaran käyttö ja muut käyttövaatimukset

Irtotavaraa punnittaessa on käytettävä taa-raa pakkausmateriaalin painon poistamiseksi mittaustuloksesta. Hintaa määritettäessä mittauslaite on sijoitettava siten, että mittausta-
pahtuma ja mittauslaitteen näyttämä ovat osapuolten havaittavissa.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä mittauslaitteen käytön valvonta.

Tarkempia säännöksiä taaraamisesta, mittauslaitteen käyttövaatimuksista ja mittauslaitteen käytön valvonnasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Käytönaikainen varmentaminen

Mittauslaitteen käytönaikainen luotettavuus varmennetaan laite- tai laite-eräkohtaisesti.

Edellä 2 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa sekä 3 §:ssä tarkoitetun mittauslaitteen käytönaikainen luotettavuus on varmennettava säädettyin määräajoin. Määräaika perustuu laitetyypin ominaisuuksiin, käyttöolosuhteisiin ja käyttötarkoitukseen. Varmentamisessa on käytettävä tarkastuslaitosta. Tarkastuslaitos voi hyväksyä 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun mittauslaitteen käytönaikai-

seen varmentamiseen myös muun vaikutuksiltaan vastaavan menettelyn, jota tarkastuslaitos valvoo.

Tarkempia säännöksiä varmentamisen määräajoista, suurimmista sallituista virheistä ja varmentamisen menettelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Varmentamisen merkitseminen

Käytönaikaisen varmentamisen suorittajan on kiinnitettävä mittauslaitteeseen tai sitä koskeviin asiakirjoihin toimenpidettä koskeva merkintä, josta ilmenee tarkastuslaitos tai varmentaja ja varmentamisenmenettely sekä varmentamisen ajankohta.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen varmentamisen merkitsemisestä ja merkinnän sisällöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Mittaaminen torikaupassa tai vastaavassa kaupassa

Torikaupassa tai vastaavassa kaupassa voidaan myydä kiinteitä tuotteita myös tilavuuden perusteella.

Tarkempia säännöksiä kiinteän tuotteen määrän mittaamisesta torikaupassa tai vastaavassa kaupassa voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

4 luku

Mittauslaitteen huolto

18 §

Luotettavuuden varmentaminen mittauslaitteen huollon yhteydessä

Huolletun mittauslaitteen luotettava toiminta tulee varmentaa 15 §:n mukaisesti ennen uudelleen käyttöönottoa. Varmentamisen korvaavan toimenpiteen voi suorittaa myös 19 §:ssä tarkoitettu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä huoltoliike, jolloin seuraava käytönaikainen varmentaminen on tehtävä ennen kuluvan määräajan päättymistä.

Tarkempia säännöksiä huoltotoimintaan liittyvistä mittauslaitteen varmentamistoimenpiteistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

19 §

Huoltoliikkeen sinetöintioikeus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi hyväksyä huoltoliikkeen suorittamaan 18 §:n mukaisia varmentamisia ja 10 §:n 1 momentin mukaisia sinetöintejä.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että huoltoliikkeellä on:

- 1) ammattitaitoinen henkilöstö;
- 2) toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät; sekä
- 3) palveluksessaan nimetty vastuuhenkilö.

Huoltoliikkeen tulee hakea 1 momentissa tarkoitettua hyväksyntää Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Hakemuksessa on esitettävä selvitys 2 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttämistä.

Hyväksymispäätöksessään Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vahvistaa huoltoliikkeen valvontaan liittyvät järjestelyt. Se voi asettaa tarvittaessa varmentamis- ja sinetöintitoimintaan liittyviä, henkilöstöä, laitteita, välineitä ja järjestelmiä tai vastuuhenkilöä koskevia rajoituksia ja ehtoja. Päätös voidaan antaa määräajaksi.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen huoltoliikkeen hyväksymisen hakemisesta ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

20 §

Varmentamistehtävien suorittaminen

Huoltoliikkeen on suoritettava varmentamistehtävät ottaen huomioon laitteita koskevat säännökset, suositukset, ohjeet ja muut tiedot.

Huoltoliikkeen tulee seurata toimialansa säännösten ja suositusten kehittymistä.

Tarkempia säännöksiä mittauslaitteen varmentamistehtävien suorittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

21 §

Huoltoliikkeen vastuuhenkilö

Huoltoliikkeen palveluksessa tulee olla nimetty vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että liike toimii sitä koskevien säännösten ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asettamien ehtojen mukaisesti.

Vastuuhenkilöllä tulee olla toimintaan tarvittava riittävä työkokemus, koulutus, säännösten tuntemus ja muutoin riittävät edellytykset tehtävän hoitamiseen.

Tarkempia säännöksiä huoltoliikkeen vastuuhenkilön tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

5 luku

Pakatut tuotteet ja mitta-astiapulot

22 §

Pakkauksen sisällön määrän mittaaminen ja ilmoittaminen

Pakatun tuotteen sisällön määrän mittaamisessa on käytettävä tämän lain vaatimukset täyttävää ja tarkoitukseen soveltuvaa mittauslaitetta.

Pakkauksen painoa ei saa sisällyttää pakkauksen sisällön määrään.

Pakatun tuotteen sisällön määrä ilmoitetaan paino-, tilavuus-, pituus- tai pinta-alayksiköissä tai kappalemäärinä. Nestemäisen tuotteen sisällön määrä voidaan ilmoittaa paino- tai tilavuusyksiköissä.

Tarkempia säännöksiä pakatun tuotteen sisällön määrän mittaamisesta ja tarkoitukseen soveltuvista mittauslaitteista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Vaihtuvapainoisen pakkauksen ja irtomyyntipakkauksen sisällön määrä

Vaihtuvapainoisen pakkauksen ja irtomyyntipakkauksen sisällön määräksi on merkittävä pakkaushetkellä mitattu tuotteen määrä.

24 §

Vakiosisältöisen pakkauksen sisällön määrä

Valmistuserässä vakiosisältöisten pakkausten keskimääräisen sisällön määrän tulee olla pakkaushetkellä vähintään sama kuin nimellismäärä.

Viinejä ja tislattuja alkoholijuomia saa erikseen säädetyissä kokoluokissa pakata ainoastaan sallittuihin nimellistilavuuksiin.

Tarkempia säännöksiä vakiosisältöisen pakkauksen sisällön määrän mittaamisesta, tarkoitukseen soveltuvista mittauslaitteista, suurimmista sallituista poikkeamista ja sallituista nimellistilavuuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Valmispakkauksen e-merkintä

Valmispakkaus, joka täyttää tämän lain vaatimukset, voidaan varustaa e-merkinnällä. Valmispakkauksissa voidaan aloittaa e-merkinnän käyttö, kun asiasta on tehty ilmoitus tarkastuslaitokselle ja jokaisen pakkauksen sisällön todellinen määrä mitataan tai hyväksyttävä muu menetelmä on toiminassa.

Valmispakkauksessa, jossa on e-merkintä, on oltava merkki tai merkintä, josta voi tunnistaa pakkaajan tai pakkaamisesta vastaavan taikka Euroopan unionin alueelle sijoittautuneen maahantuojan.

Tarkempia säännöksiä e-merkityn valmispakkauksen vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, e-merkinnästä ja sen käyttöönotosta, pakkaajan tunnuksesta sekä tarkastuslaitoksen tehtävistä ja valvonnasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Mitta-astiapullon vaatimukset

Mitta-astiapullon metrologisten ominaisuuksien on oltava sellaiset, että sen täyttömäärän tilavuuden poikkeama ei ylitä suurimpia sallittuja poikkeamia, kun se on täytetty tiettyyn osaan tai tiettyyn tasoon ääritilavuudestaan.

Mitta-astiapullo, joka täyttää tämän lain vaatimukset ja jonka vaatimuksenmukaisuuden on todennut tarkastuslaitos, voidaan varustaa siitä kertovalla merkinnällä.

Mitta-astiapullostaan annettavien tietojen ja ohjeiden tulee vastata mitta-astiapullon ominaisuuksia ja käyttötarkoitusta. Harhaanjohtavia tietoja ei saa antaa.

Tarkempia säännöksiä mitta-astiapullon vaatimuksista, valmistuksesta, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja merkinnöistä voidaan antaa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella.

6 luku

Ilmoitetut laitokset ja tarkastuslaitokset

27 §

Ilmoitetun laitoksen nimeäminen ja tarkastuslaitoksen hyväksyminen

Työ- ja elinkeinoministeriö nimeää hakemuksesta mittauslaitteiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin osallistuvat ilmoitetut laitokset sekä huolehtii niiden ilmoittamisesta Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta tarkastuslaitokset.

Tarkempia säännöksiä ilmoitetun laitoksen nimeämismenettelystä ja tarkastuslaitoksen hyväksymismenettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

28 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämispäätös ja tarkastuslaitoksen hyväksymispäätös

Nimeämispäätöksessä määritellään ilmoitetun laitoksen ja hyväksymispäätöksessä tarkastuslaitoksen pätevyysalue, vahvistetaan laitoksen valvontaan liittyvät järjestelyt sekä asetetaan tarvittaessa muitakin laitoksen toimintaa koskevia vaatimuksia, rajoituksia ja ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen suorittaminen. Nimeäminen ja hyväksyntä voidaan antaa määräjäksi.

Tarkempia säännöksiä ilmoitetun laitoksen nimeämisestä ja tarkastuslaitoksen hyväksymisestä sekä laitoksen valvontaan liittyvistä järjestelyistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

29 §

Ilmoitetun laitoksen vastaavuus

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion ilmoittama laitos vastaa 27 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

30 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen ja tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytykset

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen ja tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) ilmoitettu laitos ja tarkastuslaitos on tarkastustehtäviä koskevassa toiminnassaan riippumaton;

2) ilmoitetulla laitoksella ja tarkastuslaitoksella on käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä, jonka toiminnan riippumattomuus on varmistettu tarkastustehtävien osalta;

3) ilmoitetulla laitoksella ja tarkastuslaitoksella on käytettävissään toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

4) ilmoitetulla laitoksella ja tarkastuslaitoksella on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.

Lisäksi ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tulee olla Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai sen osa.

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen on osoitettava akkreditoinnilla täyttävänsä I momentissa säädetyt edellytykset.

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen on ilmoitettava nimeämis- tai hyväksymispäätöksen tehneelle viranomaiselle kaikista sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta I momentissa säädettyjen edellytysten täyttymiseen.

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen on vuosittain toimitettava nimeämis- tai hyväksymispäätöksen tehneelle viranomaiselle selvitys tässä laissa tarkoitettusta toiminnasta ja sen tuloksista.

Tarkempia säännöksiä ilmoitetun laitoksen nimeämisen ja tarkastuslaitoksen hyväksymisen edellytyksistä ja edellytysten arvioinnista sekä vuosittain toimitettavista tiedoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

31 §

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tehtävät

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tehtävänä on suorittaa tässä laissa tarkoitettujen mittauslaitteiden ja pakkausmenetelmien vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen ja varmentamiseen liittyvät tehtävät, joilla varmistetaan, että laitteet ja menetelmät täyttävät niille tässä laissa säädetyt vaatimukset.

Ilmoitettu laitos ja tarkastuslaitos voivat käyttää apunaan ulkopuolisia testaus-, tarkastus- tai muita palveluja, jos ulkopuolinen palveluntuottaja täyttää 30 §:ssä säädetyt edellytykset. Ilmoitettu laitos ja tarkastuslaitos vastaavat myös ulkopuolisella teettämistään toimenpiteistä ja antavat todistuksen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kokonaisuudesta.

Tarkempia säännöksiä ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tehtävistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

32 §

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tehtävien suorittaminen

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen on tehtäviään suorittaessaan otettava huomioon kohdetta koskevat säännökset, suositukset, ohjeet ja standardit sekä seurattava niiden kehittymistä toimialallaan.

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen tulee toimia yhteistyössä toimialansa muiden tarkastuslaitosten kanssa toimintatapojen riittävän yhdenmukaisuuden varmistamiseksi.

Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallinto- ja tehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), henkilötietolaissa (523/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Ilmoitetun laitoksen ja tarkastuslaitoksen henkilöstöön sovelletaan julkisia hallintotehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Tarkempia säännöksiä ilmoitetun laitoksen

ja tarkastuslaitoksen tehtävien suorittamisesta ja laitosten yhteistyöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

7 luku

Valvonta

33 §

Valvonnan ylin johto ja ohjaus

Tämän lain noudattamista koskevan valvonnan ylin johto ja ohjaus kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

34 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvovat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja aluehallintovirastot.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ohjaa ja yhtenäistää valvontaviranomaisten toimintaa tämän lain noudattamisen valvonnassa.

Työ- ja elinkeinoministeriö valvoo nimeämäänsä ilmoitettuja laitoksia.

35 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä valmistajilta, valtuutetuilta edustajilta, markkinoille saattajilta, maahantuojilta, jakelijoilta ja elinkeinonharjoittajilta sekä toiminnanharjoittajilta ja henkilöiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

36 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus päästä alueelle, huoneistoon ja muuhun sellaiseen tilaan, jonne pääsy on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan kuitenkin ulottaa vain, jos

on syytä epäillä rikoslain (39/1889) 30 luvun 1 §:n tai 36 luvun 1 tai 2 §:ssä tarkoitettua rikosta.

37 §

Näytteensaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada mittauslaitteista, pakatuista tuotteista ja mitta-astiapulloista tämän lain valvonnan kannalta tarpeellisia näytteitä valmistajilta, valtuutetuilta edustajilta, markkinoille saattajilta, maahantuojilta, jakelijoilta ja elinkeinonharjoittajilta sekä toiminnanharjoittajilta ja henkilöiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Valvontaviranomaisen on vaadittaessa korvattava 1 momentissa tarkoitettut näytteet käyvän hinnan mukaan, jollei havaita, että mittauslaite, pakattu tuote tai mitta-astiapullo on tämän lain vastainen.

38 §

Valvontaviranomaisen oikeus saada ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontaviranomaisella on oikeus saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, valvontaviranomainen saa luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

1) syyttäjälle, poliisille ja tulliviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;

2) aluehallintoviranomaiselle ja kuluttajansuojaviranomaiselle, kun luovutettava asiakirja sisältää tälle viranomaiselle kuuluvien tehtävien suorittamiseksi keskeisiä tietoja.

39 §

Ilmoitettujen laitosten ja tarkastuslaitosten tietojen luovuttamisvelvollisuus

Ilmoitetut laitokset ja tarkastuslaitokset ovat salassapitosäännösten estämättä velvollisia antamaan:

1) ilmoitettujen laitosten ja tarkastuslaitosten yhteistoiminnan kannalta tarpeellisia tietoja toisille tässä laissa tarkoitetuille ilmoitetuille laitoksille ja tarkastuslaitoksille;

2) valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja valvontaviranomaiselle.

40 §

Virka-apu

Poliisi on tarvittaessa velvollinen antamaan virka-apua tämän lain säännösten noudattamiseksi.

Tulliviranomainen on velvollinen antamaan virka-apua Euroopan talousalueen ulkopuolelta tapahtuvaan maahantuontiin liittyvissä asioissa.

8 luku

Kiellot ja rajoitukset

41 §

Valvontaviranomaisen kiellot ja rajoitukset

Valvontaviranomainen voi kieltää mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon valmistamisen, markkinoille saattamisen, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen sekä käytön tässä laissa tarkoitettuihin tarkoituksiin, jos valvontaviranomaisella on aihetta epäillä tai se toteaa, että:

1) mittauslaite, pakattu tuote tai mitta-astiapullo ei täytä tämän lain vaatimuksia;

2) mittauslaite saattaa toimia tavanomaisissa ja ennakoitavissa käyttöolosuhteissa virheellisesti;

3) mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon valmistaja, valtuutettu edustaja, markkinoille saattaja, maahantuojaja, jakelija, elinkeinonharjoittaja tai se, joka ottaa mittauslaitteen tässä laissa tarkoitettuun käyttöön, ei esitä vaatimustenmukaisuuden osoittavia asiakirjoja;

4) vaatimustenmukaisuuden osoittavat merkinnät mittauslaitteessa, pakatussa tuotteessa tai mitta-astiapullossa ovat puutteellisia; tai

5) mittauslaitteesta, pakatussa tuotteesta tai mitta-astiapullostaan annetut tiedot ovat harhaanjohtavia.

Valvontaviranomainen voi myös määrätä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua toimijan välittömästi ja tehokkaasti poistamaan mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon markkinoilta ja tarvittaessa tiedottamaan havaitusta puutteellisuudesta.

Jos valvontaviranomainen perustellusti katsoo, etteivät 1 ja 2 momentissa säädettyt keinot ole riittävät, se voi määrätä mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon hävitettäväksi, tai jollei tätä voida katsoa tarkoituksenmukaiseksi, määrätä, miten mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon suhteen on meneteltävä.

Valvontaviranomainen voi ulottaa kiellon ja rajoituksen koskemaan koko mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon tuote-erää, jos valvontaviranomaisella on aihetta epäillä tai se toteaa, että virheellisyys koskee koko tuote-erää.

Tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen saajan on annettava valvontaviranomaiselle tämän määräämässä ajassa selvitys päätöksen toimeenpanosta.

Valvontaviranomainen voi 1 momentissa tarkoitettua päätöksen yhteydessä velvoittaa päätöksen saajan korvaamaan tarkastusta varten hankkimansa mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon käypä hinta sekä sen tarkastuksesta ja muusta tutkimuksesta aiheutuneet kulut.

42 §

Kieltoa ja rajoitusta täydentävät toimenpiteet

Valvontaviranomainen voi, turvatakseen mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon haltijan oikeudellisen aseman sekä torjuakseen mittauslaitteeseen, pakattuun tuotteeseen tai mitta-astiapulloon liittyvää vahingonvaaraa, määrätä 41 §:ssä tarkoitettua kieltopäätöksen saajan tai muun, jota 41 §:ssä säädettyt velvoitteet koskevat:

1) korjaamaan kysymyksessä oleva mittauslaite, pakattu tuote tai mitta-astiapullo niin, että siinä olevasta viasta tai puutteesta taikka siitä annetuista totuudenvastaisista, harhaanjohtavista tai puutteellisista tiedoista aiheutuva haitta poistuu;

2) ottamaan takaisin mittauslaite, joka saattaa tavanomaisissa ja ennakoitavissa

käyttöolosuhteissa toimia virheellisesti, taikka pakattu tuote tai mitta-astiapullo, joka ei täytä tämän lain vaatimuksia, antamaan sen tilalle samanlaisen tai samankaltaisen mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon joka ei ole vastaavalla tavalla virheellinen; tai

3) purkamaan kaupan.

Valvontaviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös, jos 41 §:ssä tarkoitettua kieltopäätöstä ei voida antaa sen vuoksi, että kysymyksessä olevia mittauslaitteita, pakattuja tuotteita tai mitta-astiapulloja ei ole enää 1 momentissa tarkoitettun toimijan hallussa, ja määräyksen antamiseen on painavia syitä. Valvontaviranomainen voi tässä momentissa tarkoitetun määräyksen antamisen yhteydessä velvoittaa määräyksen saajan korvaamaan mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon käypä hinta sekä sen tarkastuksesta ja muusta tutkimuksesta aiheutuneet kulut.

43 §

Mittauslaitteen käytön kieltäminen ja puutteen korjaaminen

Valvontaviranomainen voi kieltää mittauslaitteen tai laite-erän käytön tai määrätä korjaamaan puutteen määräajassa, jos toiminnanharjoittaja lyö laimin mittauslaitteen käytön aikaisen varmentamisen tai mittauslaite ei muutoin täytä 15, 16 ja 18 §:n vaatimuksia.

44 §

Tiedottamisvelvollisuus kielloista ja määräyksistä

Valvontaviranomainen voi velvoittaa 41 §:ssä tarkoitetun kiellon tai 43 §:ssä tarkoitetun määräyksen saajan tiedottamaan kiellosta tai määräyksestä ja 42 §:n mukaisista mittauslaitteen, pakatun tuotteen tai mitta-astiapullon haltijan oikeuksista. Valvontaviranomainen voi asettaa tiedottamiselle määräajan ja määrätä muutoinkin tiedottamisessa noudatettavista menettelyistä.

Valvontaviranomainen voi antaa tiedottamista koskevan määräyksen myös silloin, kun 41 §:ssä tarkoitettua kieltopäätöstä ei

voida antaa sen vuoksi, että kysymyksessä olevia mittauslaitteita, pakattuja tuotteita tai mitta-astiapulloja ei ole enää 1 momentissa tarkoitettun toimijan hallussa, ja tiedottamisvelvoitteen antamiseen on painavia syitä.

45 §

Uuden vastuuhenkilön nimeäminen

Jos valvontaviranomainen toteaa 21 §:ssä tarkoitetun huoltoliikkeen vastuuhenkilön hoitavan puutteellisesti tehtävänsä, valvontaviranomainen voi määrätä huoltotoimintaa harjoittavan nimeämään uuden pätevyysvaatimukset täyttävän vastuuhenkilön.

46 §

Ilmoitetun laitoksen nimeämisen ja tarkastuslaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos ilmoitettu laitos tai tarkastuslaitos ei enää täytä 30 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai ei noudata 28 §:ssä tarkoitettua päätöksessä asetettuja vaatimuksia, rajoituksia tai ehtoja taikka toimii 32 §:n tai muuten säännösten vastaisesti, työ- ja elinkeinoministeriön ja vastaavasti Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on asetettava määräaika asian korjaamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön on peruutettava antamansa nimeäminen ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on peruutettava antamansa hyväksyminen, jos laitos ei ole korjannut puutetta määräajassa ja puute on olennainen tai vakava

Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenvaltioille ja Euroopan talousalueeseen kuuluville valtioille ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta.

47 §

Huoltoliikkeen sinetöintioikeuden peruuttaminen

Jos huoltoliike ei täytä 19 §:ssä säädettyjä edellytyksiä tai noudata 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua päätöksessä asetettuja vaatimuksia, rajoituksia tai ehtoja taikka toimii 20 §:n tai muuten säännösten vastaisesti, Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on asetettava mää-

ritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Edellä 41 §:n 6 momentissa ja 42 §:n 2 momentissa tarkoitettut kulut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

12 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

55 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

56 §

Kumoamissäännös

Tällä lailla kumotaan vakauslaki (219/1965).

Jos muissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä viitataan vakauslakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

Helsingissä 17 päivänä kesäkuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

57 §

Voimaan jäävät säädökset

Vakauslain nojalla annetut seuraavat säädökset jäävät edelleen voimaan:

1) asetus metrologian neuvottelukunnasta (450/1994);

2) kauppaja teollisuusministeriön päätös valmispakkauksista (179/2000);

3) kauppaja teollisuusministeriön päätös mitta-astioina käytettävistä pulloista (180/2000).

58 §

Siirtymäsäännökset

Vakauslain ja 57 §:ssä mainittujen säädösten nojalla annetut luvat ja hyväksymiset jäävät edelleen voimaan niissä mainituilla ehtoilla 30 päivään lokakuuta 2016 saakka, jollei asianomaisessa säädöksessä toisin säädetä.

Huoltotoiminnan yhteyteen hyväksytyt tarkastus- ja sinetöintioikeus on voimassa kuitenkin enintään yhden vuoden tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva, vakauslain nojalla vireille pantu asia käsitellään ja ratkaistaan vakauslain säännösten mukaan.

Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*